

ZIVSAIMNIECĪBAS KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES PROTOKOLS Rīgā

2023.gada 15.novembrī

Nr. 4.2-8e/8/2023

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes (turpmāk – ZKP) sēde notiek klātienē Rīgā, Republikas laukumā 2, Zemkopības ministrijas (turpmāk – ZM) ēkā, 23. stāva zālē

Sēde sākas 15.11.2023. plkst. 11.00. un beidzas plkst. 12:30. ZKP sēdi vada Zemkopības ministrs Armands Krauze (līdz 12: 20, pēc tam – N. Riekstiņš).

Darba kārtība:

1. Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam un Programmas zivsaimniecības attīstībai 2021.-2027.gadam īstenošanas progress. (informē ZM)

2. 2023. un 2024. gada zvejas iespēju pārvaldības jautājumi Baltijas jūrā un Rīgas līcī:

2.1 2023.gada reņģu un brētliņu zvejas iespēju pārcelšana uz 2024.gadu (ZM prezentācija);

2.2 Zvejas papildu regulācija Baltijas jūrā un Rīgas līcī 2024.gadā (ZM prezentācija).

3. Dažādi

3.1. Informācija par zvejas kuģu attālinātās elektroniskās novērošanas (REM) pilotprojektu (informē ZM)

Sēdē piedalās šādi ZKP locekļi:

A. Krauze – Zemkopības ministrs, ZKP priekšsēdētājs;

N.Riekstiņš – ZM Zivsaimniecības departamenta direktors, ZKP priekšsēdētāja vietnieks;

A.Bērziņš - Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" (turpmāk – institūts "BIOR") Zinātniskās padomes priekšsēdētājs;

G.Abaja – biedrības "Latvijas Lauku forums" pārstāve;

V.Ūlis – biedrības "Latvijas Zivsaimnieku asociācija" pārstāvis;

J.Pētersons – biedrības "Latvijas Zivsaimnieku asociācija" pārstāvis;

O.Jankovskis – biedrības "Latvijas Zivsaimnieku asociācija" pārstāvis;

M.Stankevičs – biedrības "Kurzemes Zvejnieku asociācija" pārstāvis;

O.Dančauskis – uz pilnvaras pamata pārstāv J. Dančauski, biedrības "Latvijas Zvejnieku federācija" pārstāvi;

Ē. Urtāns - biedrības "Latvijas Zvejnieku federācija" pārstāvis

J. Endeles – biedrības "Latvijas Zivrupnieku savienība" pārstāvis;

A.Blohins – biedrības "Nacionālā zvejniecības ražotāju organizācija" pārstāvis;

I.Janeks – biedrības "Ziemeļkurzemes zivsaimnieku apvienība" pārstāvis;

M.Ziņģis – biedrības "Latvijas Zivju audzētāju asociācija" pārstāvis;

A.Cīrulis – biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" (biedrība "Mazjūras zvejnieki") pārstāvis;

K. Kleins – biedrības "Kuivižu zvejnieku apvienība" pārstāvis;

Pārējie ZKP sēdes dalībnieki:

I.Voits – biedrības "Latvijas Zvejnieku federācija" pārstāvis;

A. Lapiņš – SIA "Varita" pārstāvis;

K. Gebauers – biedrības "Latvijas Zivrūpnieku savienība" pārstāvis;

J.Lagūns – biedrības "Ziemeļkurzemes zivsaimnieku apvienība" pārstāvis;

G. Bergs - biedrības "Kuivižu zvejnieku apvienība" pārstāvis;

I. Tomšone – biedrības "Mazjūras zvejnieki" pārstāve;

E. Benga - Agrolesursu un ekonomikas institūta Lauku attīstības novērtēšanas daļas vadītāja;

R. Vācers – Lauku atbalsta dienesta (LAD) Zivsaimniecības un valsts atbalsta departamenta direktors;

I. Vairoga – LAD Zivsaimniecības un valsts atbalsta departamenta Uzņēmējdarbības atbalsta daļas vadītāja

A. Graudiņš – ZMministra ārštata padomnieks

P.R.Krieviņa – ZMValsts sekretāra vietniece;

I.Bārtule – ZMZivsaimniecības departamenta direktora vietniece;

I.Bartkeviča–Eglīte – ZMZivsaimniecības departamenta Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vadītāja vietniece;

E.Kubliņa – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vadītāja;

Z.Līde – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecība atbalsta nodaļas vecākā eksperte;

S.Jansone – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vadītāja.

Protokolē:

A.Āboltiņš – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vecākais eksperts.

Sēdes gaita:

A. Krauze atklāj ZKP sēdi un aicina apstiprināt pirms sēdes izsūtīto darba kārtību. ZKP locekļiem nav iebildumu vai citu priekšlikumu par ierosināto darba kārtību. ZKP darba kārtība ir apstiprināta.

1. Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014-2020 un Programmas zivsaimniecības attīstībai 2021-2027 pasākumu finansējuma aktuālie jautājumi (informē ZM). (informācija iekļauta 1. pielikumā)

E. Kubliņa informē par esošo situāciju Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014-2020 un Programmas zivsaimniecības attīstībai īstenošanā (informācija 1.pielikumā).

V. Ūlis interesējas, vai jaunā perioda pieteikšanās projektu kārtai ražošanas efektivitātes palielināšanai tiks atvērta 2023.gada beigās.

N. Riekstiņš paskaidro, ka šobrīd LAD izvirzītais mērķis ir pabeigt projektu pieņemšanu jau atvērtajās projektu kārtās, kā arī noslēgt 2014-2020 perioda atlikušos pasākumus un īstenošanā esošos projektus, tāpēc jaunas projektu iesniegumu kārtas ir plānots atvērt nākamā gada sākumā.

ZKP pieņem zināšanai ZM sniegto informāciju par aktuālajiem jautājumiem Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014-2020 un Programmas zivsaimniecības attīstībai 2021-2027 pasākumu finansējuma jomā.

2. 2023. un 2024. gada zvejas iespēju pārvaldības jautājumi Baltijas jūrā un Rīgas līcī: (informē ZM).

2.1: 2023. gada reņģu un brētliņu zvejas iespēju pārcelšana uz 2024.gadu (ZM prezentācija) (informācija iekļauta 2. pielikumā).

N. Riekstiņš informē par biedrības Latvijas zivsaimnieku asociācija (turpmāk - LZA) ierosinājumu ieviest iespēju zvejniecības uzņēmumiem 2023.gadā pārcelt līdz 10% no tiem iedalītajiem nozvejas limitiem brētliņu un reņģu zvejai Baltijas jūrā, kā arī reņģu zvejai Rīgas līcī uz 2024.gadu, ja tiem 2023.gada beigās ir atlicis neizmantojams nozvejas limits. Atgādina, ka saskaņā ar 07.11. 2023. ZM sanāksmē ar zvejnieku organizāciju pārstāvjiem tika panākta vienošanās, ka visiem zvejniecības uzņēmumiem (pie nosacījuma, ka to attiecīgās sugas nozvejas efektivitāte gada beigās sasniedz vismaz 85%), uz nākamā gadu tiktu pārcelta 2023.gadā tiem iedalītā nozvejas limita neizmantojotā daļa, kas nepārsniedz 10% no gada beigās uzņēmumam vēl pieejamā nozvejas limita. Tāpat informē, ka reņģu nenozvejoto atlikumu Baltijas jūras piekrastē arī tiek plānots pārcelt uz 2024.gadu, jo tur šīs zvejas iespējas ir visnepieciešamākās, sakarā ar kritisko nozvejas kvotas samazinājumu. Jāņem vērā tas, ka šis pārceltais pārpalikums būs pieejams zvejai tikai gada otrajā pusē, jo Eiropas Komisija pieņem lēmumu par zvejas iespēju pārcelšanu uzreiz par visām jūrām, ne tikai Baltijas jūru. Attiecīgi, papildus zvejas iespējas būs izmantojamas tikai pēc tam, kad pieņemtais lēmums par reņģu un brētliņu zvejas apjomu pārcelšanu būs ievadīts Zivsaimniecības datu apmaiņas sistēmā (FIDES).

I. Janeks vaicā, vai ir skaidrība par lieguma laikiem reņģu zvejai Baltijas jūrā.

N. Riekstiņš paskaidro, ka sīkāk šis jautājums tiks apskatīts šī darba kārtības punkta otrajā apakšpunktā.

A. Krauze aicina ZKP atbalstīt ZM piedāvātos nosacījumus reņģu un brētliņu zvejas iespēju pārcelšanai uz 2024.gadu.

ZKP par darba kārtības 2.1. jautājumu nolemj:

Atbalstīt ZM izstrādātos nosacījumus reņģu un brētliņu 2023. gadā neizmantoto zvejas iespēju pārceļšanai uz 2024. gadu, kas iekļauti šī Protokola 2.pielikumā.

2.2. Zvejas papildu regulācija Baltijas jūrā un Rīgas līcī 2024.gadā (ZM prezentācija) (informācija iekļauta 3. pielikumā).

N. Riekstiņš informē par 2024.gada zvejas iespējām Baltijas jūrā saskaņā ar ES Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomē šī gada 23.-24.oktobrī pieņemto Regulas priekšlikumu.

Norāda, ka Baltijas jūras centrālās daļas reņģes zvejas liegumu termiņi ir atšķirīgi dažādos zvejas rajonos, rezultātā, zvejas iespējas saglabājas visu laiku, tikai tās var izmantot attiecīgos rajonos. Uzsver, ka, teorētiski, ir iespējams ka Eiropas Komisija var vēl lūgt padomu ICES (Starptautiskā Jūras pētniecības padome) pārskatīt šos datumus, taču varbūtība ir neliela, jo pirmie liegumi stājas spēkā jau gada pirmajā pusē, un ICES parasti nepieciešams ilgāks laiks novērtējuma veikšanai. Šie liegumu laiki ir panākti kā kompromisa vienošanās, lai zvejniekiem tiktu saglabātas reņģu specializētās zvejas iespējas, nevis tikai piezveja. Mencas zvejas lieguma nosacījumi regulā saglabājas nemainīgi kā 2023.gadā. Tāpat kā iepriekš arī laša specializētā zveja ir aizliegta, savukārt taimiņa zveja ir aizliegta tālāk par 4 jūdzēm no krasta. Lašu piezveja ir atļauta tikai piekrastes zvejā. Savukārt makšķerējot un zemūdens medībās atļauts paturēt tikai vienu audzētavu izlaisto lasi ar nogrieztu taukspuru.

Saistībā ar ZM gatavojamo lēmumu par zvejas papildu regulējumu Baltijas jūrā 2024.gadā, Austrumu mencas piezvejas kvotas izmantošanai ministrija rosina izmainīt zvejas iespēju sadalījumu salīdzinājumā ar 2023.gadu – attiecīgi palielinot piezvejas apjomu piekrastes ūdeņos, bet samazinot piezvejas apjomu plekstu zvejā. Šāds piedāvājums tiek ierosināts, analizējot iepriekšējo gadu reālos piezvejas apjomus piekrastē un citos zvejas segmentos, kuros rezervētie piezvejas apjomi netika izmantoti. Plekstu zvejā, ja saglabātos 2023.gadam noteiktā maksimālā piezvejas proporcija, 2024. gadā vēl arvien būtu iespējams nozvejojot vismaz 170 t plekstes vai pat vairāk, ja mencu proporcija reālajā zvejā būtu mazāka vai arī, ja zvejnieki rastu iespēju papildus iemainīt mencu zvejas tiesības, izmantojot starptautisko zvejas iespēju apmaiņu.

Piekrastes zvejnieku zvejas darbību ziņošanas prasības mencu nozvejas lieguma periodā piekrastes ūdeņos uz dienvidiem no Pāvilostas saglabātas identiskas kā 2023.gadā

Reņģu piekrastes zvejas regulācijā 2024.gadā, tāpat kā 2023. gadā, jāņem vērā tas, ka Ventspils novadā no astoņu reņģu stāvvalu skaita, četri ir izmantojami Rīgas līča ūdeņos, bet četri – Baltijas jūrā, jo Rīgas līcī reņģu krājumi ir daudz labākā stāvoklī nekā jūrā.

Attiecībā uz starptautisko nozvejas kvotu apmaiņu tiek piedāvāts, ka, ja līdz 2024. gada 30. septembrim ZM nebūs radusi iespēju nodrošināt lašu vai mencu neizmantoto piezvejas kvotu apmaiņu starpvalstu līmenī, šīs neizmantotās piezvejas kvotas daļas varētu tikt nodotas zvejas uzņēmumu ierosinātām starpvalstu zvejas iespēju apmaiņām uzņēmumu līmenī, ja attiecīgi tiek ievēroti visi ZM piedāvātie nosacījumi šādas apmaiņas veikšanai.

J. Pētersons atzīmē, ka lašu zvejas apjomus reāli būtu iespējams samainīt tikai pavasarī, kad citu valstu zvejniekiem par to varētu būt interese. Vēl J. Pētersons interesējas par iespējamo reņģu liegumu datumu pārbīdi Baltijas jūrā salīdzinot ar tiem datumiem, kas šobrīd iekļauti Regulas projektā.

N. Riekstiņš paskaidro, ka patlaban šādas pārbīdes nav prognozējamas, jo nav zināms vai Eiropas Komisija mēģinās veikt kādas korekcijas vai arī nē. Informē par to, ka vienošanās par liegumu laikiem panākta starp dalībvalstu pārstāvjiem un ekspertiem, un norāda, ka Eiropas Komisija ne vienmēr skaidro vai konsultājas ar dalībvalstīm, kādus jautājumus tā plāno uzdot ICES.

V. Ūlis atgādina, ka ir veiktas pārrunas ar ZM un BIOR par tālāku reņģes zvejas apjomu pētīšanu, lai rastu argumentus sarunām ar Eiropas Komisiju nākotnē.

N. Riekstiņš apstiprina nepieciešamību zvejniekiem ciešāk sadarboties ar zinātniekiem un norāda, ka tieši zinātnieku viedoklis šajos jautājumos ir izšķirošais, turklāt nepieciešama ļoti laba starptautiska zinātnieku sadarbība un vienāda situācijas izpratne.

I. Janeks norāda, ka par šīm lietām papildus vai jaunākas informācijas iegūšanai ir derīgi tikai zinātniskie zvejas reisi.

N. Riekstiņš apsola organizēt sanāksmi ar zvejniekiem un BIOR pārstāvjiem par šo jautājumu un atgādina, ka dažādās valstīs situācija var būt dažāda (arī vēl sliktāka), tāpēc, nosakot zvejas iespējas visai Baltijas jūrai tiek pielietoti vidējie rezultāti, un mums nākas pieņemt lielākus mīnus, nekā būtu atbilstoši reālajai situācijai tieši mūsu zonas ūdeņos.

I. Voits informē, ka, analizējot ICES pēdējos ziņojumus, situācija konstanti pasliktinās, jo reņģes populāciju, līdzīgi kā mencai, jūtami ietekmē dabīgā mirstība, kas ir strauji palielinājusies, pateicoties roņu populācijas pieaugumam. Turklāt reņģu un brētliņu mazuļi lieto pārtikā roņu izkārnījumus, kas satur nematodu oļiņas, rezultātā zivis slimo un mirstība strauji pieaug. Bez tam, Krievijas Federācija npublicē savus zvejas rezultātus, attiecīgi, nav iespējams precīzi novērtēt tās ietekmi uz situāciju. Prognozē, ka tuvākajā nākotnē ar reņģēm ir gaidāma līdzīga situācija, kā ar mencu, proti, pilnīgs reņģu zvejas liegums.

A. Bērziņš papildina, ka tuvākajā laikā tiks publicēti rezultāti pētījumiem par mencu veselību un piekrīt I. Voitam, ka situācija ir sarežģīta.

Ē. Urtāns atzīmē, ka, attiecībā uz mencas un reņģes populāciju, roņu populācijas ievērojamais pieaugums ir nodarījis ļoti lielu postu šo zivju krājumiem (roņu apēstais zivju apjoms vairākkārt pārsniedz Latvijai piešķirto nozvejas kvotas apjomu)

I. Voits atgādina, ka katru gadu roņu populācija palielinās par 4%, rezultātā, to skaits visu laiku palielinās un, attiecīgi, zivju populācija samazinās.

A. Cīrulis norāda, ka Igaunijā tiek atļautas roņu medības.

A. Krauze sola attiecīgā situācijā paust savu atbalstu zvejnieku viedoklim par jūras zīdītāju skaita regulēšanas jautājumu. Sakarā ar steidzamu darba jautājumu risināšanu atvadās no padomes dalībniekiem un nodod sapulces vadību N. Riekstiņam.

ZKP par darba kārtības 2.2. jautājumu nolemj:

Atbalstīt ZM ierosinātos priekšlikumus par zvejas papildu regulācijas pasākumiem Baltijas jūrā un Rīgas līcī 2024.gadā, kas iekļauti šī protokola 3.pielikumā.

3. Dažādi.

3.1. Informācija par zvejas kuģu attālinātās elektroniskās novērošanas (REM) pilotprojektu (informē ZM) (informācija iekļauta 4. pielikumā)

N. Riekstiņš informē par patreizējo situāciju projektā, un tā paredzamo virzību 2024. gadā, atzīmējot ka finansējums paredzēts no EJZAF līdzekļiem, un tā īstenošana notiks VVD pārraudzībā. 28.11.2023 paredzēta ZM organizēta sanāksme ar zvejniekiem par šo projektu, ja šāds pilotprojekts būs veiksmīgs, iespējams, ka Latvijai būtu izredzes

pierādīt, ka zivju izmetumu risks mūsu pelagiskās zvejas segmentā nav liels, attiecīgi, nākotnē nebūtu nepieciešams aprīkot šādus kuģus ar REM sistēmām.

ZKP pieņem zināšanai ZM sniegto informāciju par zvejas kuģu attālinātās elektroniskās novērošanas (REM) pilotprojektu un aicinājumu zvejniekiem iesaistīties tā īstenošanā.

Papildus N. Riekstiņš atgādina par 30.11.2023 notiekošo ikgadējo zivsaimniecības konferenci “Inovācijas nozares izaugsmei”, aicina piedalīties tās darbā.

12:30 N. Riekstiņš slēdz sēdi.

Ministrs

A.Krauze

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU